

"Hussein encara vol acon

L'escriptor anglès Frederick Forsyth acaba de publicar *El puny de déu*, la seva darrera novel·la, que, com les altres que ha tret fins ara, és una barreja d'elements reals i de ficció. Amb aquesta nova obra, Forsyth ha volgut divulgar alguns dels elements més importants que precediren la guerra del Golf i que no havien sortit a la llum fins ara. En parla en aquesta entrevista.

El puny de déu és el títol de l'última novel·la de Frederick Forsyth. L'autor d'*Odessa, Xacal* i *Els gossos de la guerra* va venir a Barcelona a presentar el seu darrer treball d'investigació on barreja convenientment elements reals i de ficció per oferir als lectors la seva versió del que va succeir a la Guerra del Golf. Occident, segons Forsyth, havia alimentat perillosament la maquinària de guerra de Saddam Hussein. Quan els EUA i Anglaterra es van adonar del perill i l'amenaça

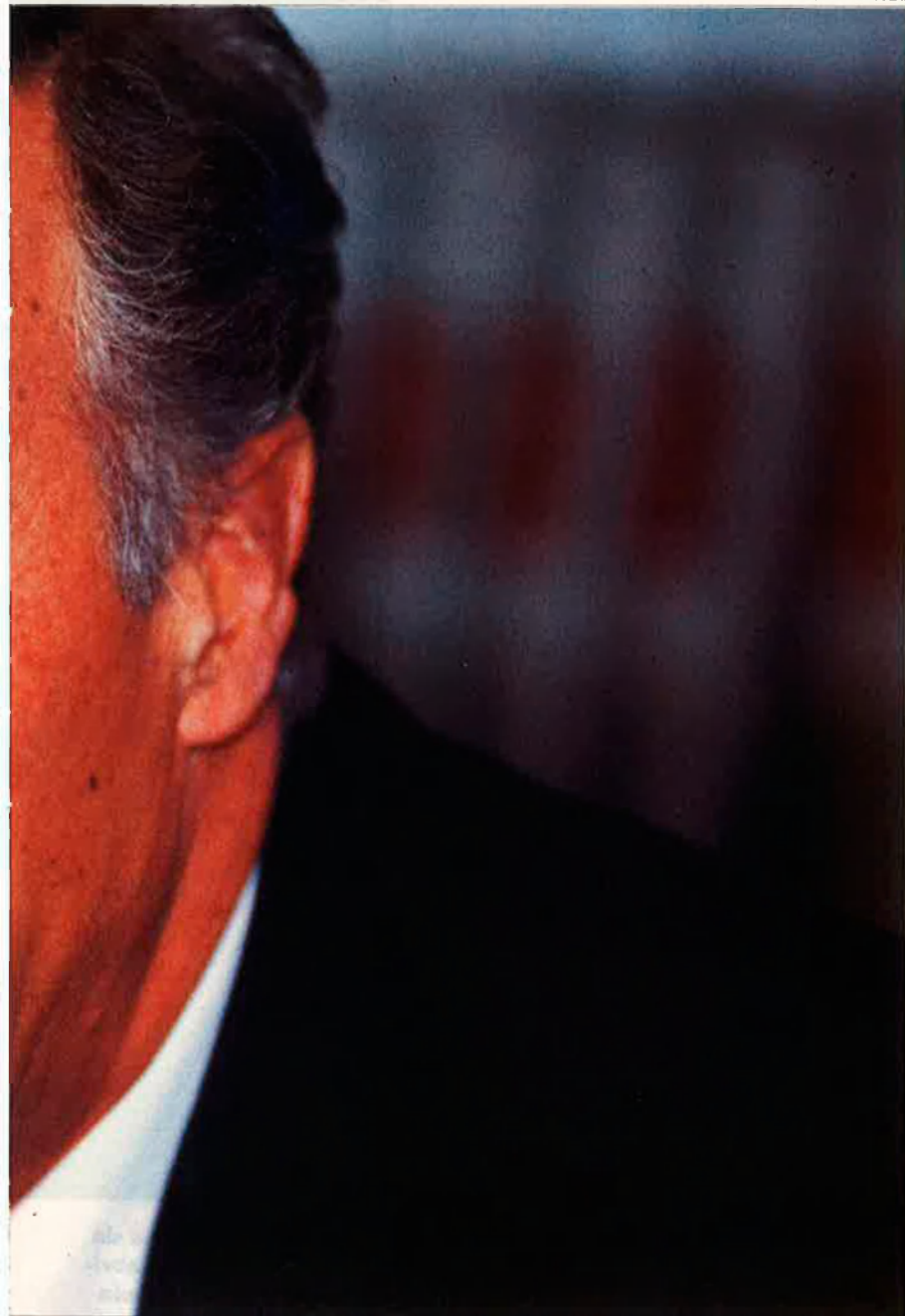
que Iraq significava van decidir de destruir el seu poder, sense pensar-s'ho dues vegades. Però en aquella guerra televisada hi havia moltes incògnites que Forsyth ha volgut aclarir.

—Li ha quedat alguna pregunta sense resposta, un cop feta la investigació?

—Crec que no. Però sí que hi ha algunes coses que m'intriguen. Per exemple, ara sabem que Saddam Hussein estava molt a prop d'aconseguir una bomba atòmica. Després de la guerra, van anar a l'Iraq científics de l'ONU. Jo

“Eguir la bomba atòmica”

CARME PUERTOLAS

“Era il·lògic que un país que té la tercera reserva de petroli més gran del món hagués de produir electricitat per mètodes nuclears.”

he parlat amb el màxim responsable de l'expedició, el físic nuclear David Kay. M'ha explicat que van descobrir un programa per a la producció d'una bomba atòmica molt avançat, molt modern, de molta qualitat. I els va sorprendre. Segons la seva opinió, eren a pocs mesos d'aconseguir-la.

—Si no l'haguessin aturat a temps, l'hauria utilitzat?

—Jo crec, i això no es pot provar, que sí. En l'últim moment. L'hauria llançat en el lloc on

es concentraven les forces aliades. Eren 500.000 homes concentrats en la zona del sud de la frontera entre Kuwait i Aràbia. 400.000 americans, 70.000 britànics, 10.000 francesos, i altres. A més a més, al darrere hi havia 400.000 àrabs. Tots plegats amb el material bèl·lic: tancs, míssils, artilleria, magatzems de benzina, d'aigua, menjar... En una extensió de 150 quilòmetres per dos o tres d'ample. Si hagués llançat la bomba no n'hauria quedat gairebé res.

—La bomba atòmica que preparava, se sap amb certesa si realment ha estat aturada o si algun dia la podrà completar i utilitzar?

—Sabem que hi continua treballant. És per això que l'ONU, pressionada per Washington, es nega a aixecar el bloqueig perquè no puguin comprar determinades coses, ni exportar el petroli... Es fa un esforç per destruir l'economia del país, perquè Saddam Husein es nega constantment a obeir les resolucions de l'ONU: entrada d'experts, accés a fàbriques secretes, etc... Tot això indica que la seva obsessió per aconseguir la bomba atòmica continua. Potser construeix alguna cosa, probablement sota terra, al desert, en fàbriques subterrànies.

—El que és més il·lògic és que Saddam comprés una central nuclear i Occident la hi vengués.

—Sí, França la hi va vendre. L'any 80 va comprar a França un reactor nuclear d'urani. Comprava urani de qualitat suficient per a fer una bomba. A més a més, era il·lògic que un país que té la tercera reserva de petroli més gran del món hagués de produir electricitat per mètodes nuclears... La seva obsessió és deduïble si segueixes la pista enrere fins a l'any 80.

—I ningú no ho veia?

—Els israelians ho van veure immediatament. L'any 81 van destruir Oshirak 1 completament. Des de llavors, Saddam mai no havia posat tots els ous al mateix cistell. Comprava components a llocs diferents: Àustria, Alemanya, Suïssa, França, Brasil, EUA, Espanya... Tots els seus instituts d'investigació eren disseminats i camuflats com a fàbriques d'altres coses: aigua embotellada, llet en pols, adobs, etc... O soterrades. Des del cel, només es veia l'arena del desert. Tenia un programa molt sofisticat. L'any 90 sembla que estava molt a prop d'obtenir la bomba. Si haguessin trigat un any més a atacar, potser tot hauria estat inútil, impossible. Afortunadament, no és tan intel·ligent.

—Ha pogut esbrinar per què la guerra va acabar com va acabar?

—No sabem com va acabar la guerra. L'exèr-

cit iraquiana va quedar totalment derrotat, l'aviació anihilada... Els aliats havien parlat d'anar fins a Bagdad, però de sobte van rebre ordres d'aturar-se. Schwarzkopf mateix no entenia per què van prohibir d'arribar a Bagdad. Els seus coronels li ho preguntaven, i ell només va poder respondre'ls amb l'ordre que havia rebut: "Quiets on sou. Ni un metre més".

—*L'objectiu d'eliminar Saddam Hussein no fou assolit perquè no van poder o perquè no van voler?*

—Sembla que a l'agost, setembre, sí que volien. Existia un possible pla de matar-lo. A l'octubre es va produir un canvi radical. Totes les ordres que arribaven al Golf eren d'aturar totes les operacions destinades a eliminar Saddam Hussein. Explicació? No se'n va donar cap.

—*Però què és el que vostè ha pogut deduir?*

—Que a Washington i Londres, unànimement van pensar que, si mataven Saddam, pujaria un successor. No existia un successor democràtic, i havia el perill que l'Iraq es desintegrés completament i es convertís en una mena de Bòsnia multiplicat per deu. Perquè no passés això, calia acceptar un segon Saddam. Però tots els generals del seu voltant tenien les mans més tacades de sang que no ell... Llavors la decisió va ser aquesta: deixar l'Iraq unificat, amb Saddam, però sense forces per a amenaçar els veïns. I aquesta política persisteix encara avui, perquè no pot comprar bombarders, ni caces, ni res. El gran avantatge és que Rússia està al costat d'Amèrica. Abans, amb Khrúixt-xov i Brèjnev, era diferent. Avui, afortunadament, hi ha total unanimitat. No pot comprar res de perillós...

—*Sí, però també han deixat l'enemic malferit i rabiós. Als EUA el venien com si fos el dimoni, i no el van exterminar...*

—Es cert, però això era una campanya artificial, perquè, francament, hem conegut altres dictadors cruels que han comptat amb el suport de l'oncle Sam quan ha convingut: Pinochet, Videla, Galtieri i altres... La crueltat d'un dictador no molesta Washington. El que no podien suportar és que un home psíquicament inestable, amb idees agressives i expansionistes, un dictador qualsevol que té el 60% de les reserves del petroli mundial, dominés Kuwait, on també hi havia petroli del qual depenien els EUA i aconseguís de tancar-nos el Golf. Aleshores, la prosperitat s'hauria acabat.

—*Ha tingut accés a fonts d'informació a Bagdad?*

—Dins el país no. Però he pogut parlar amb exiliats. Hi ha força exiliats iraquians. Alguns que havien conegut Saddam abans però que van caure en desgràcia i van fugir ràpidament a Jordània, Aràbia o Occident. Uns altres són homes de negocis que han treballat a Bagdad i periodistes que eren allà. M'han ajudat gent

d'aquests tres sectors. La descripció que faig de Bagdad crec que és força precisa, però jo no hi he anat.

—*Ho va intentar?*

—Al començament de la investigació vaig rebre discrets consells que seria una mala idea.

—*Amenaces?*

—No, simplement gent del món més o menys secret amb qui he contactat em van dir que, si necessitava ajuda, me la donarien, però que seria molt beneït d'anar-hi. Als serveis secrets de Bagdad, els hauria costat ben poc de saber qui sóc, què faig i d'imaginar-se que el resultat del meu treball els seria poc favorable. També hi havia la possibilitat que haguessin volgut fer alguna mena de pressió contra Londres... De fet, ja van agafar tres o quatre ostats occidentals; fins i tot hi ha gent que ha estat set anys a la presó per res.

—*Un parell d'anys després de la guerra Iran-Iraq el règim va executar el periodista anglès d'origen iranià Farzat Bazoft... El règim de Bagdad va dir que era un espia. Què en sap, d'aquesta història?*

—Farzat era un espia, desafortunadament per a ell. I ho va fer molt malament. D'una manera molt estúpida. Va investigar una enorme explosió que hi havia hagut en una fàbrica destinada a la producció de carburant per a míssils. En l'explosió havien mort uns 150 obrers egipcis. Ell va investigar-ho fent-se passar per metge, amb bata i tot. Va veure coses, va parlar amb gent, va prendre mostres de terra per a analitzar, etc... Però després es va delatar explicant-ho tot al bar de l'hotel Raixid. I el van sentir. Se n'hauria d'haver anat immediatament de l'Iraq. Tenia una història fantàstica, però s'havia d'escriure fora de l'Iraq; no explicar-la al bar de l'hotel Raixid.

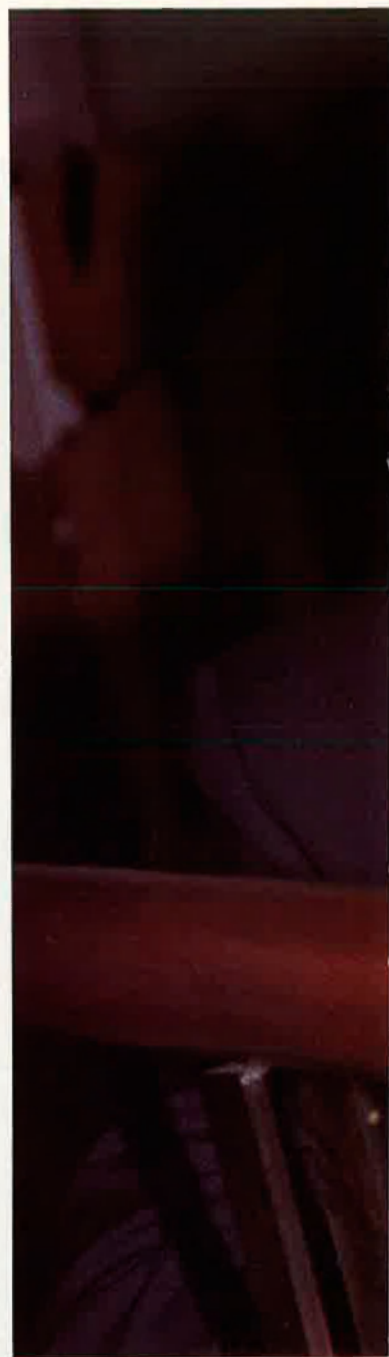
—*Quan es va acabar la guerra amb l'Iran es van produir els bombardeigs amb armes químiques al Kurdistan. Aleshores es va especular amb la possibilitat que fos Espanya qui havia venut aquell material. Quines dades en té?*

—No és cert. La immensa majoria de la tecnologia per a fabricar gasos químics venia d'Alemanya. És una especialitat alemanya. Igual com, en el camp nuclear, gairebé tot venia de França.

—*Als EUA ja es comença a parlar de conseqüències psicològiques per als soldats que van prendre part en la guerra. Com estan els que vostè ha conegut?*

—No els afecta. Hi ha un soldat de la SAS que es va quedar sol al desert. Va haver de caminar uns 300 quilòmetres sense menjar ni beure, fins a arribar a Síria. Aquest mai no s'ha acabat de recuperar del tot. Ha deixat l'exèrcit. Però els altres que jo he conegut estan bé... Els pilots encara van volant, tan tranquils... he, he, he!

—*S'ha parlat molt de la crueltat de Saddam*

"La immensa majoria de la tecnologia per a fabricar gasos químics venia d'Alemanya. És una especialitat alemanya. Igual com, en el camp nuclear, gairebé tot venia de França."

Hussein. Són versions exagerades o les seves fonts ho confirmen?

—Hi ha testimonis oculars que confirmen aquesta crueltat. Hi ha dictadors com Hitler que poden donar ordres, però que personalment no executen. Hitler, personalment, mai no va matar un home. Saddam Hussein va començar la seva carrera “d’executor” del partit BAS. Va torturar amb les seves mans molta gent, quan era jove. Té aquest do, sens dubte. Li agrada la crueltat, li agrada d’inspirar terror. Molts testimonis ho confirmen... el retrat que s’ha fet d’ell no és exagerat.

—Fins on ha arribat la seva crueltat?

—Fa uns deu anys, aproximadament, llavors

de la guerra Iran-Iraq, Teheran va proposar una possibilitat de pau amb la condició que Saddam dimitís. En el consell de ministres de Bagdad, Saddam va demanar l’opinió sobre aquesta proposta de Teheran. El ministre de Sanitat va suggerir que era una idea interessant, que possiblement podia funcionar. Saddam va agrair-li el comentari. Es va aixecar. Tots es van posar drets. Va demanar al ministre que l’acompanyés a la sala del costat. I es va sentir un tret. Saddam va tornar sol i va prosseguir el consell. Poc després, dos guàrdies travessaren la sala portant el cos del ministre. Evidentment, la idea no fou aprovada. D’això, hi ha testimonis. Dos o tres dels qui hi eren presents són ara a Occident, exiliats.

—En algun moment de la investigació ha arribat a sentir simpatia per Saddam, encara que sigui com a personatge literari?

—No, és impossible... És un psicòpata. I un dels seus fills és tan psicòpata com ell. Un dia un servent li va portar les botes i no eren prou netes. El noi va prendre un bat de beisbol i va apallissar el servent fins a matar-lo. El pare es va enfadar molt. Li va posar una multa de 100 lliures.

—Quina pot ser ara l’estratègia de Saddam Hussein?

—És molt difícil de saber què pensa o què vol fer. La seva política secreta continua. El terror dins el país, també. És impossible de resistir dintre l’Iraq. El país és cada vegada més pobre. El bloqueig impedeix la importació i l’exportació de gairebé tot. La reconstrucció es fa, però amb materials locals. Són molt bons enginyers. Si no poden importar acer, construeixen ponts i edificis amb pedres. Són molt hàbils. No poden importar armes. Ni de Rússia. Saddam Hussein, com a figura que pot amenaçar Iran, Kuwait, Aràbia..., s’ha acabat. Però no desapareix. Molts analistes han previst la seva caiguda. Però no cau. Bush ha caigut, Thatcher, també... Saddam queda. Però més fluix que abans.

—L’ex-URSS podria ser el tema d’una pròxima novel·la?

—M’interessen els conflictes que afecten el marc internacional, com ara la guerra freda o el conflicte del Golf, que si hagués tingut una altra fi ens hauria afectat a tots. Si tractés, per exemple, de la invasió d’Indonèsia per Tímur Est, podria ser interessant, però un taxista de Barcelona no s’hi apassionaria pas gaire. Rússia és una porqueria, un fracàs. Ucraïna, Geòrgia, Armènia, Azerbaitjan, els Balcanes...; també hi ha Corea del Nord que pot esdevenir un perill... I Sud-àfrica, que no ens afecta, però que pot explotar qualsevol dia... No veig com s’hi pot evitar una guerra, allà. És gairebé segur que explotarà... Ara bé, no sé encara quin serà el meu pròxim tema.

Xavier Montanyà